

- досягнення оптимального рівня податкового навантаження;
- створення ефективної системи податкового контролю;
- підвищення податкової культури та досягнення партнерських відносин між платниками податків і контролюючими органами;
- формування передумов для легалізації тіньових структур.

Поряд із тим, важливим напрямком протидії податковим правопорушенням є створення нових та вдосконалення вже наявних методик і форм проведення та організації податкового контролю. Позитивні нововведення в організацію податкового контролю є фрагментарними і спрямовані на розв'язання нагальних потреб або потреби виконання запланованих донарахувань, нема методики оцінки контрольних заходів, які проводять органи доходів і зборів. Тому, існує потреба у реформуванні контрольної діяльності фіскальних інститутів для попередження обставин, що зумовлюють перехід платників податків у нелегальний сектор економіки.

Важливим напрямом протидії ухиленню від оподаткування є формування передумов для легалізації тіньових структур [2]. Він полягає у створенні в Україні сприятливих організаційно-економічних умов для повернення тіньових капіталів у офіційний сектор економіки.

Отже, важливим напрямком мінімізації обсягів ухилення від оподаткування має стати реалізація комплексу заходів, спрямованих на протидію ухиленню від сплати податків та його уникненню. Наведені пріоритети мінімізації ухилення від оподаткування та конкретних заходів протидії втім не є вичерпними. Їх реалізація має відповідати рівневі соціально-економічного розвитку і наявним можливостям держави.

Література:

1. Фільо М. М. Фіскальні інститути мінімізації податкових втрат [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / Марія Михайлівна Фільо. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 20 с.
2. Фільо М. М. Перспективи та пріоритети протидії ухиленню від сплати податків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.rusnauka.com/ 27_NII_2013/Economics/15_146391.doc.htm](http://www.rusnauka.com/27_NII_2013/Economics/15_146391.doc.htm)

Левонюк Василь

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник к.е.н., доцент Василевська Г. В.

ДИСБАЛАНСИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ ТА ЦІНКА ФІСКАЛЬНИХ НАСЛІДКІВ

Утвердження ринкової економіки в Україні, а також демонополізація зовнішньоекономічних зв'язків та їх лібералізація, дають змогу окреслити митну сферу загалом та митні органи зокрема як самостійну систему, якій властиві власні об'єктивні економічні закони організації та функціонування. Митна система як найважливіший атрибут автентичності і індивідуальності

держави завжди була і залишається самим важливим й ефективним елементом впливу на економічні процеси в суспільстві та державі, а також є гарантом захисту національних економічних і фінансових інтересів. Здійснюючи безпосередній регулятивний вплив на міжнародну торгівлю і виконуючи фіскальну функцію, митна система сприяє вирішенню важливих економічних та фінансових проблем країни. [1] Різноманітність і багатовекторність трансформацій митної політики та існування невизначеності спричиняють загрози і виклики для митної системи. В даний час в митній системі держави є велика кількість дисбалансів пов'язаних з її функціонуванням, і вони мають значні фіскальні наслідки для країни. [2].

Проаналізувавши весь період формування митної системи України можна зробити висновок, що формування митної системи здійснювалося без належного наукового обґрунтування, в умовах відсутності конкретних цілей, комплексної програми розвитку цієї надзвичайно важливої для держави й суспільства сфери, а також за відсутності стратегічних пріоритетів. Це пов'язано з тим, що створення митних систем у більшості країн світу відбувалося поступово, еволюційним шляхом, нероздільно з розвитком господарських зв'язків і міжнародної торгівлі. Перед Україною стояло набагато складніше завдання – формування митної системи, цілей, завдань та інструментів митної політики в максимально стислі строки. Через це і виникає велика кількість дисбалансів в функціонуванні митної системи держави, які в свою чергу знаходять відображення в фіскальних, економічних та фінансових наслідках. [3]

Митна система держави була і залишається найуспішнішим фіскальним механізмом незважаючи на всі дисбаланси що виникають під час її функціонування. Митна система відіграє дуже важливу роль в забезпеченні економічної безпеки держави та регулювання її економічного розвитку. Від своєчасності та якості прийняття рішень в митній сфері залежить ефективність праці ДФС в цілому.

Метою цього дослідження є визначення ключових дисбалансів в митній системі, для подальшого формування теоретико-методологічного підґрунтя та ефективної розбудови і кращого функціонування митної системи нашої держави.

Література:

1. Мартинюк В. П. Митна система України та її фіскально- регулюючий потенціал [Текст] / В. П. Мартинюк // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 3, т. 2. – С. 84–92.
2. Балдич Н. Менеджмент ризиків у сфері публічних фінансів [Електронний ресурс] / Н. Балдич. – Режим доступу : http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpnadu/2008_2/06%20Mechanics.pdf.
3. Крисований А. І. Економічний зміст і складові митної системи держави [Електронний ресурс] / А. Крисоватий – Режим доступу <https://isct.ru/articles/article-23/>.